

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se
Dnr. S2026/00342

Stockholm 18 mars 2026

Yttrande över Utkast till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för unga

Akademikerförbundet SSR har genom Saco lämnats tillfälle att yttra sig över utkast till lagrådsremiss *Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för unga*.

Akademikerförbundet SSR:s yttrande

Övergripande synpunkter

Akademikerförbundet SSR avstyrker förslaget om elektronisk övervakning. Förbundet hänvisar till sitt tidigare yttrande av vilket framgår att förbundet avstyrkte förslag om *lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas* i sin helhet samt skälen bakom förbundets ställningstagande.

Förslaget om elektronisk övervakning

Akademikerförbundet SSR står fast vid bedömningen att ett införande av elektronisk övervakning utgör ett betydande intrång i den personliga integriteten som starkt kan ifrågasättas utifrån grundläggande fri- och rättigheter. Förbundet anser också att förslaget går emot barns rättigheter och barnets bästa.

Det är självklart att en elektronisk övervakning som begränsar rörelsefriheten för barnet alternativt den unge, också kommer att uppfattas som en straffrättslig påföljd för oönskade beteenden, umgängen och vistelser vid fel platser. Förslaget riskerar att ge motsatta effekter och

därmed förstärka ett normbrytande beteende hos barnet alternativt den unge. Elektronisk övervakning har fram till idag utgjort ett led i verkställigheten av straffrättsliga påföljder. Att begränsa rörelsefriheten och göra ett så pass stort ingrepp i den personliga integriteten utifrån potentiell risk för brottslighet, är ett stort och principiellt avsteg från en sådan tradition. Närmare analys av vilka konsekvenser det kan få saknas i underlaget.

Akademikerförbundet SSR vill understryka att förbundet instämmer i att utvecklingen när det gäller barns kriminalitet är mycket allvarlig och att den allvarliga brottsligheten bland barn och unga bevisligen har ökat markant. Förbundet instämmer även i slutsatsen att barn och ungas involvering i allvarlig brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem som kräver nya åtgärder. Akademikerförbundet SSR vill dock tillägga att det därför också är oerhört viktigt att åtgärderna är adekvata, träffsäkra och rättssäkra. Förbundet anser inte att elektronisk övervakning är något av detta.

Av de rapporter som utkastet hänvisar till framgår att rekryteringen av barn och unga går snabbt och att barn och unga begår grövre brott direkt efter inträde i kriminella nätverk. Polismyndigheten har lyft fram att rekryteringen till stor del numera sker via sociala medier, chattar och spelplattformar där kriminella tar kontakt direkt med barnen och förmedlar uppdragen. Att få fram åtgärder som stoppar rekryteringen är som tidigare lyfts mycket, mycket angeläget. Akademikerförbundet SSR kan dock konstatera att förslaget om elektronisk övervakning inte är vare sig en ändamålsenlig eller effektiv åtgärd i det avseendet. Tvärtom riskerar elektronisk övervakning att vara i stort sett verkningslöst när det kommer till att förhindra själva rekryteringen av barn och unga, trots att det i utkastet lyfts fram som ett av syftena. Den elektroniska övervakningen kommer varken förhindra eller försvåra för barnet, eller den unge, att acceptera ett uppdrag och sedan avvika från bostaden för att utföra uppdraget. Ur den aspekten går det inte att hävda att förslaget är proportionerligt. Inte heller går det att bortse från risken att barn och unga som övervakas elektroniskt, genom att tvingas tillbringa mer tid i hemmet, lättare kan komma att rekryteras till att utföra uppdrag åt kriminella nätverk.

Akademikerförbundet SSR vill också lyfta fram att många av de remissinstanser som arbetar eller är direkt berörda aktörer inom socialpolitiken har varit kritiska till utredningens förslag. Många

samstämmt professionellt grundade invändningar har förts fram i remissvaren som det inte har tagits någon hänsyn till.

Akademikerförbundet SSR anser att det visar på en bristande respekt för socialt arbete, för den profession som utför socialt arbete, för akademien som företrädare för den forskning och kunskap som finns på området. Förslag som detta, med en tydlig kriminalpolitisk karaktär och en straffrättslig utgångspunkt, riskerar att ytterligare undergräva professionens legitimitet och därmed öppna för en mängd olyckliga konsekvenser såsom försvårade möjligheter att fullgöra socialtjänstens uppdrag, ökade inslag av hot och våld mot professionen och försämrade möjligheter att skydda barn och unga.

Till detta kan läggas att Akademikerförbundet SSR inte har uppfattat att förbundets medlemmar efterfrågat möjligheten. Tvärtom har många lyft de problem som de ser följer med förslaget och hur förslaget kan komma att försvåra deras arbete och grunduppdrag.

Avslutningsvis vill Akademikerförbundet SSR särskilt lyfta fram och ifrågasätta underlagets motiv till att inte välja den mindre ingripande åtgärden - att vårdnadshavaren ansvarar för att barnet eller den unge följer den beslutade föreskriften om att uppehålla sig i bostaden under bestämda tider. Som motiv anges att ansvaret inte kan läggas på vårdnadshavare då ett sådant krav skulle utgöra en orimlig inskränkning av individens fri- och rättigheter. Akademikerförbundet SSR instämmer i bedömningen. Förbundet har dock svårt att förstå att inte utkastet kommer till samma slutsats när det gäller elektronisk övervakning av barn och unga. Med tanke på att beslut om föreskrift samt beslut om övervakning av barn och unga ska fattas utifrån risk, är det därför uppenbart att det också är en orimlig inskränkning av fri- och rättigheter och att förslaget därmed inte ska genomföras.

Heike Erkers
Förbundsordförande

Monica Engström
Socialrättsjurist